

İki kurumdan iki çelişen cevap: Yıkımlarda asbest ölçümü yapıldı mı?

Evrensel **ÇEVRE**

30 Mayıs 2018 03:07

İzmir Büyükşehir Belediyesi: İl Çevre Müdürlüğü tarafından ölçüm yapıldı. İl Çevre Müdürlüğü: Yönetmeliğe göre yapılması için uyardık.

Metehan UD

İzmir

Karabağlar Uzundere'deki kentsel dönüşüm kapsamında yıkılan binaların asbest ölçümü ilgili yaptığımız yazışmalardan farklı sonuçlar aldık. İzmir Büyükşehir Belediyesi, "İl Çevre Müdürlüğü tarafından ölçüm yapıldı" derken, İl Çevre Müdürlüğü ise "Yönetmeliğe göre yapılması için uyardık" dedi. Tıbbi Jeoloji alanında çalışmaları bulunan **Jeoloji Yüksek Mühendisi aynı zamanda Asbest Söküm Uzmanı Dr. Eşref Atabey** büyükşehir cevabının yönetmelikle çeliştiğini ifade etti.

Kentsel dönüşüm kapsamında yıkılan eski binalarda olması muhtemel asbest, çalışanlar ve çevrede yaşayanlar açısından tehlike oluşturuyor. Kanserojen bir mineral olan asbestin kullanımı, Türkiye'de 2010'da ve en son 2013 yılında tamamen yasaklandı. Ancak 2010'dan önce yapılan binaların yıkımı sırasında yüksek miktarda asbest ile karşılaşılabilir. Dünya Sağlık Örgütü verilerine göre, dünyada 125 milyon kişi çalışma ortamlarında asbeste maruz kalıyor. Birleşmiş Milletler kayıtlarına göre de asbestin neden olduğu hastalıklara bağlı her yıl yüz binin üzerinde işçi ölümü meydana geliyor.

BÜYÜKŞEHİR: ÇEVRE MÜDÜRLÜĞÜ İNCELEDİ

İzmir Büyükşehir Belediyesi, verdiği cevabında yönetmeliğe uygun olarak yıkım, hafriyat taşıma ve depolama yapıldığını belirtti. Genel Sekreter Yardımcısı Abdurrahman Suphi Şahin imzasıyla verilen cevapta 'Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü tarafından yerinde yapılan incelemede, bu kapsamda malzemenin bulunmadığı hususu belediyemize bildirilmiştir' denildi. İzmir Büyükşehir Belediyesine verdiğimiz dilekçede özellikle asbest ölçümü ile ilgili raporu istesek de belediye raporu vermekten kaçındı. Aynı dilekçemize Çevre ve Şehircilik İzmir İl Müdürlüğü tarafından verilen cevapta ise atıkların bertarafı konusunda uyarı yapıldığı ve asbest ölçümü konusunun, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından yayımlanan 'Asbestle Çalışmalarda Sağlık Ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmeliğince' işveren tarafından yapılması gerektiği belirtildi.

'YETKİ YEREL YÖNETİMLERDE'

Verilen cevapları gazetemize değerlendiren **Asbest Söküm Uzmanı Dr. Eşref Atabey**, özellikle kentsel dönüşüm kapsamındaki toplu binaların asbestten arındırılmadan yıkıma geçilmemesi gerektiğini ifade ederek "Çevre ve Şehircilik Bakanlığının binaların asbestten arındırma işinde sadece binalardan çıkmış olan asbest atıklarını bertaraf etme görevi olduğu bilinmektedir. Binanın asbestten arındırıldığı raporu bina sahibine-işverene aittir. Binaların yıkımı konusunda yerel yönetimlerin sorumlu olduğu bilinmektedir. O halde binaların asbestten arındırıldığıyla ilgili raporu da ilgili belediyeler, binayı yıkacak olan işverenlerden (özelse özelden, kamu ise kamudan) istemeleri şarttır" dedi.

Belediyenin verdiği cevapla ilgili **Dr. Atabey** şunları söyledi "Binalarda asbestli malzemenin hiç olmadığı acaba birtakım ölçüm ve analizler sonucuna mı dayandırılmıştır? Bu bilinmemektedir. Bunu işverenin binanın yıkımıyla ilgili asbestten arındırma işinde vermiş olduğu risk değerlendirmesi, iş planından ve asbestten arındırılma raporundan anlayabiliriz" dedi. Çoğu yerde binaların asbestten arındırılmasının yönetmeliğe uygun yapılmadığını anlatan Atabey "Yetki karmaşası, mevzuattaki eksiklikler, asbestten arındırma işindeki mali yük, yeterli sayıda asbest söküm uzmanı olmayışı nedenleriyle yıkımı yapılacak binaların asbestten arındırılmasıyla ilgili zorunlu bir yaptırımın olmadığı bilinmektedir."

'KANSER RİSKİ'

Kentsel dönüşümde en büyük sağlık riskinin asbest olduğunu da dile getiren **Atabey** "Asbest lifsi yapıda olup, uzun süre solunum yoluyla alındığında akciğer zarı kanseri=mezotelyoma, asbestozis hastalığına yol açtığı bilinmektedir. Asbest Dünya Sağlık Örgütüncü 1A kanserojen madde grubu içindedir. Havada bir lif dahi olsa sağlık açısından risklidir. Bina iç ortamında 8 saatlik çalışma süresi içinde ortalama, bir santimetreküp havadaki asbest lifi 0.1 liften fazla ise bina karantinaya alınır, az ise karantinaya alınmaz. Her iki durumda asbest olduğu tespit edilirse asbest söküm işinin uzmanlar nezaretinde yapılması gerekir." dedi.

SORULARIMIZ

Yıkımlarla ilgili hem İzmir Büyükşehir Belediyesine hem de Çevre ve Şehircilik İzmir İl Müdürlüğüne, asbest ve tehlikeli atık ölçümünün yapılıp yapılmadığını yıkım yapan ekiplerin denetlenip denetlenmediği, yıkım teknikleri konusunda özel bir teknik kullanılıp kullanılmadığı, binaların kim tarafından denetlendiği, yıkım ve hafriyat atıkları için ne tür önlemler alındığı ve yıkım yapılan binaların yan tarafında bulunan binaların yıkımlardan etkilenmemesi için alınan önlemlerin neler olduğu sorduk. Dilekçelerin ardından alandaki yıkımın hızlandırıldığı görüldü. Makine ve çalışan sayısı artırılarak yıkımlar hafta sonuna da çekildi.